

LL.M Semester - 2 (CBCS) Examination
March/April - 2025 (As Per Syllabus Year-2024)
Judicial Process (Core-2024)

Time: 3.00 Hours

Marks: 100

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

પ્રશ્ન-૧ ન્યાયિક પ્રક્રિયાનો અર્થ અને સ્વરૂપ શું છે? 'સામાજિક વ્યવસ્થાના સાધન તરીકે ન્યાયિક પ્રક્રિયા' ને (૨૦)
 ઉદાહરણો સાથે તપાસો.

અથવા

પ્રશ્ન-૧ શું તમે 'પૂર્વનિર્ણય' ને ન્યાયિક સર્જનાત્મકતાના ભાગ તરીકે જાણો છો? ભારતીય કાનૂની પ્રણાલીમાં
 પૂર્વનિર્ણયના સિદ્ધાંતનું બંધારણીય મહત્વ તપાસો.

પ્રશ્ન-૨ બંધારણીય નિર્ણયની પ્રક્રિયામાં ન્યાયિક સમીક્ષાના ખ્યાલના મહત્વની ચર્ચા કેસ લો સાથે કરો. (૨૦)

અથવા

પ્રશ્ન-૨ ભારતમાં કાયદો બનાવવાની પ્રક્રિયામાં ન્યાયિક જવાબદારીની યોગ્ય ઉદાહરણો સાથે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૩ ભારતમાં ન્યાયિક સર્જનાત્મકતાના વિશેષ સંદર્ભ સાથે સુપ્રીમ કોર્ટની ભૂમિકાનું વિવેચનાત્મક વિશ્લેષણ (૨૦)
 કરો. વર્તમાન પરિસ્થિતિમાં ન્યાયિક સર્જનાત્મકતાના સાધનો અને તકનીકો તેમજ તેની મર્યાદાઓને
 સંક્ષિપ્તમાં સમજાવો.

અથવા

પ્રશ્ન-૩ બંધારણીય ધ્યેયો અને મૂલ્યોને અનુસરવામાં ન્યાયિક પ્રક્રિયાના નવા પરિમાણોનું ઉદાહરણો સાથે સંપૂર્ણ
 પરીક્ષણ કરો.

પ્રશ્ન-૪ ભારતીય વિચારમાં ધર્મનો ખ્યાલ સમજાવો. ભારતીય કાનૂની પ્રણાલીમાં ધર્મનો ખ્યાલ કેટલી દૂર સુધી (૨૦)
 પ્રતિબિંબિત થાય છે?

અથવા

પ્રશ્ન-૪ પશ્ચિમી વિચારના સંદર્ભમાં ન્યાયના ખ્યાલની વિવેચનાત્મક ચર્ચા કરો. ઉદાર નૈતિક પરંપરાના સિદ્ધાંતને
 તપાસો.

પ્રશ્ન-૫ ગમે તે બે ટૂંક નોંધ લખો (૨૦)

- 1) સમકક્ષતાના સિદ્ધાંતો
- 2) કાયદા અને ન્યાય વચ્ચેનો સંબંધ ઉદાહરણો સાથે
- 3) અવલંબનના સિદ્ધાંતો
- 4) મેનકા ગાંધી વિ. ભારત સંઘ

ENGLISH VERSION

Que-1 What is the meaning and nature of judicial process? Examine 'Judicial process as an instrument of social ordering' with examples. (20)

OR

Que-1 Do you know 'Precedent' as a part of judicial creativity? Examine the constitutional significance of Doctrine of precedent in Indian legal system.

Que-2 Discuss the significance of notion of judicial review in the process of constitutional adjudication with case laws. (20)

OR

Que-2 Discuss the judicial accountability in the process of making of law in India with suitable examples.

Que-3 Critically analyze the role of Supreme Court with special reference to Judicial Creativity in India. Briefly explain the tools and techniques of Judicial creativity along with its limitations in present scenario. (20)

OR

Que-3 Examine fully the new dimensions of the judicial process in pursuit of constitutional goals and values with examples.

Que-4 Explain the concept of Dharma in Indian thought. How far the notion of Dharma reflects in Indian Legal System? (20)

OR

Que-4 Critically discuss the concept of justice with respect to western thought. Examine the liberal moral tradition theory.

Que-5 Write any two short notes. (20)

- 1) Equivalence theories
- 2) Relationship between law and justice with examples
- 3) The dependency theories
- 4) The Maneka Gandhi vs. Union of India
